

Naime u toku spora tužitelj povodom prigovora tuženoga da nije legitimiran na tužbu jer nema teretnice, niti mu je potraživanje iz teretnice cedirano, ničim nije dokazao da bi mu potraživanje kupca prema tuženom kao brodaru bilo od strane primaoca robe tj. kupca cedirano. Sama okolnost da je agent brodarov dao izjavu da roba nije ukrcana ne može biti osnova za traženje naknade štete bilo s koga naslova prema brodaru.

Ako je netko pretrpio štetu zbog eventualno pogrešnih davanja obavještenja od strane brodarova agenta u pogledu okolnosti da li je roba ukrcana ili ne, odnosno da li je izgubljena, to bi mogao biti samo kupac robe i ovlašteni posjednik teretnice.

Prema tome ako je tužitelj kao prodavalac po klauzuli C & F pustio iz obaveze svoga kupca pa je od toga pretrpio štetu, onda je sam kriv svojoj šteti, te ne može naknadu takve štete tražiti od tuženoga.

G.B.

Bilješka.- Čini nam se da je sud tužbu mogao odbiti i iz jednostavnijih razloga. Kad je naime brodar za primljeni teret izdao teretnicu, prema njemu je aktivno legitimiran samo zakoniti imalac teretnice, i to iz naslova u teretnici, ili osoba kojoj on to svoje pravo cedira. U gornjem sporu tužbu je podnio naručitelj prijevoza koji nije bio zakoniti imalac teretnice, a niti je imao cedirano pravo od primaoca, pa prema tome nije imao ni aktivne legitimacije prema brodaru.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.IV-Sl-163/70
od 17.II 1970.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz kamionom - Vozarina - Odnos između kupoprodajnog ugovora i ugovora o prijevozu - Dužnost plaćanja vozarine - Između kupoprodajnog ugovora i ugovora o prijevozu nema nikakve pravne veze, pa se vozar ne može pozivati, zahtijevajući da mu kupac plati vozarinu, na klauzule kupoprodajnog ugovora prema kojima kupac plaća vozarinu - U nedostatku tovarnog lista za dužnost plaćanja vozarine mjerodavne su klauzule zaključnice - Klauzule zaključnice, pre-

ma kojima vozarinu plaća primalac, ne obavezuju primaoca koji na njih nije pristao

Tužitelj je vozar, a tuženik je primalac tereta. Tužitelj u tužbi navodi da je on, na temelju ugovora s naručiteljem prijevoza, prevezao pošiljku cvijeća iz Italije u Zagreb; da je u ugovoru o prijevozu (zaključnici) bilo navedeno da vozarinu do granice plaća primalac, a od granice naručitelj prijevoza; da mu je naručitelj prijevoza platio svoj dio vozarine; a primalac da svoj dio vozarine odbija platiti. Zbog takvog činjeničnog stanja tužitelj zahtijeva da mu primalac plati odgovarajući dio vozarine. U potkrepu svoga stajališta on navodi uz to da je primalac kao kupac na temelju kupoprodajnog ugovora obavezan platiti vozarinu.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev s obrazloženjem da se primalac nije obavezao prema vozaru da će platiti vozarinu.

Protiv prvostepene presude žali se tužitelj. U žalbi navodi da je sud propustio utvrditi činjenicu kakav je ugovor u pogledu dobave cvijeća bio sklopljen između "Agrokombinata" i tuženoga. Tvrdi da iz toga ugovora, koji tužitelj prilaže žalbi, slijedi da se tuženi ugovorom obvezao "Agrokombinatu" da će uvesti cvijeće iz Italije i platiti ga vlastitim sredstvima, da će platiti carinske dažbine, i da preuzima na sebe troškove prijevoza, te u vezi s tim da ovlašćuje "Agrokombinat" da izvrši organizaciju prijevoza do Jugoslavije. Iz toga, smatra tužitelj, slijedi da sporni troškovi prijevoza terete tuženoga da ih je on dužan platiti tužitelju.

Drugostepeni sud je žalbu odbio sa slijedećim obrazloženjem:

Za odnos i obaveze iz ugovora o prijevozu nisu mjerodavne uglave kupoprodajnog ugovora, jer su uglave o kupoprodaji uglave između kupca i prodavaoca koje mogu ali ne moraju biti stranke iz ugovora o prijevozu. Ugovor o kupoprodaji i ugovor o prijevozu dva su različita ugovora, pa se prava i obaveze iz tih ugovora prosudjuju iz odnosnih ugovora. Za sporni ugovor o prijevozu mjerodavne su odredbe ugovora o prijevozu koji je tužitelj sklopio s poduzećem "Agrokombinat", Zagreb, 26.II 1969. g, ili u koliko je roba prevožena tovarnim listom mjerodavne su uglave i odredbe tovarnog lista.

U zaključnici od 26.II br.1955 koju je sklopio "Agrokombinat" s tužiteljem, i gdje se kao naručitelj prijevoza pojavljuje "Agrokombinat", navedeno je doduše da prijevoz plaća, i to Din 210.000.- tuženi, a 130.000.- (jugogranica Zagreb) "Agrokombinat". Iz ovoga ugovora naručitelja prijevoza, poduzeća "Agrokombinat" iz Zagreba, i tužitelja slijedi da bi troškove prijevoza do jugogranice trebao platiti

tuženi. Medjutim iz te zaključnice, koja predstavlja ugovor o prijevozu, nije vidljivo tko je primalac robe, a stranke u sporu nisu priložile tovarni list iz koga bi se moglo razabrati tko je bio primalac robe i kako su u tovarnom listu bili dati podaci o vozarini i njenom plaćanju. Valja istaći da se tužitelj ni u toku spora, ni u žalbi nije pozvao niti pokušao pozvati na tovarni list. Obzirom na to prosudjiva-nje spora ima se ocijeniti na osnovi zaključnice.

Uglava o načinu plaćanja vozarine u zaključnici u stvari je samo uputa vozaru (assignacija) da će mu dio vozarine platiti treća osoba tj. tuženi. Medjutim da bi ovakva assignacija bila valjana, potrebno je da ju tuženi kao assignatar prihvati. U toku spora tužitelj nije dokazao, niti pokušao dokazati da bi tuženi kao assignatar prihvatio odnosnu assignaciju, pa čak nije ni tvrdio da je tuženi odnosnu assignaciju prihvatio. Naprotiv iz podnesenih dokaza od tužiteljeve strane slijedi upravo obratno, tj. da je tuženi odbio primiti obavezu plaćanja vozarine, odnosno njenog dijela. Obzirom na to assignacija u zaključnici kako ju je naručitelj prijevoza - "Agrokombinat" - dao tužitelju ne obvezuje tuženoga dok ju ovaj bilo izričito ili konkludentnim činima ne prihvati, tj. da je tuženi prihvatio odnosnu assignaciju moglo bi se zaključiti da je tuženi bio primalac robe po tovarnom listu, i da je primajući robu i tovarni list odnosnom radnjom prećutno pristao da plati dio vozarine. Ovu činjenicu tužitelj u toku spora nije istakao niti pokušao istaći, pa to nije učinio ni u žalbi. Nasuprot tome tuženi u toku spora dokazuje da obvezu plaćanja vozarine, odnosno njenog dijela nije nikad prihvatio, pa obzirom na to prigor tuženoga u pogledu pomanjkanja pasivne legitimacije, kako to pravilno uzima prvostepeni sud, je osnovan.

Pitanje odnosa naručitelja prijevoza i njegovih ugovornih partnera iz ugovora o kupoprodaji robe, koju je doduše prevezio tužitelj, ne tiče se tuženoga, pa se on s osnovom ne može pozivati na ugovorne klauzule ugovora o kupoprodaji sve kad bi iz takvoga ugovora i očito slijedilo da je tuženi kao kupac ili prodavalac odnosne robe bio dužan u odnosu na svoju sugovornu stranku da plati cijelu vozarinu ili dio vozarine. Naime ugovor o kupoprodaji robe je poseban odnos koji ne ulazi u ugovorne odnose između naručitelja prijevoza, vozara i eventualno primaoca robe po tovarnom listu.

G.B.

Bilješka.- Osim preuzimanja robe na temelju tovarnog lista, postoji još jedna mogućnost za primaočevu obavezu na plaćanje vozarine. Naime kad se roba predaje bez tovarnog lista, vozar ima pravo od primaoca zahtijevati, prije nego mu preda robu, da mu plati vozarinu, a u slučaju odbijanja isplate

da mu ili ne preda robu, ili da mu ju preda s pridržajem da će vozarinu naknadno zahtijevati. U gornjem sporu sud se ovim pitanjem nije bavio jer tužitelj taj razlog nije iznio.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.IV-Sl-205/70
od 12.III 1970.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Privatna kola - Naknada štete za zakašnjenje u isporuci privatnih kola - Korisnik kola ima pravo na naknadu za zakašnjenje prema odredbama Međunarodnog pravilnika o prijevozu privatnih kola - U ovom Pravilniku navedena naknada predstavlja najveći iznos na koji korisnik ima pravo - Naknada obuhvaća svaku štetu koja je u uzročnoj vezi sa zakašnjenjem postavljanja kola - U ovu štetu obuhvaćene su i prekostojnice broda, ako su one nastale zbog zakašnjelog postavljanja privatnih kola - Činjenica da se tužitelj ne upušta u raspravljanje jer smatra da sud zauzima nepravilno stajalište o njegovom tužbenom zahtjevu, ne oslobađja sud obaveze da tužitelju ne dosudi svotu koja mu po stajalištu suda pripada

Tužitelj je korisnik privatnih kola, a tuženik je željeznica. Tužitelj navodi da mu je željeznica zakasnila postaviti privatna kola cisterne radi čega iz broda u te cisterne nije mogao biti prekrčan alkohol, pa je brod pao u prekostojnice. Tužitelj smatra da se njegov zahtjev temelji na naknadi štete, a ne na zakašnjenju u isporuci kola.

Rješavajući spor prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti iz razloga jer je nakon provedene rasprave utvrdio da su tužitelju bili iz Trsta upućeni vagoni cisterne i to 21 vagon, te da je cisterna br.57579882 bila stavljena na ukrcaj pod brod "Doris" umjesto cisterne 579822 prije početka prekostojnica, i da je predstavnik tužitelja odbio da dopusti utovar u tu cisternu. Uvidom u tovarni list utvrđeno je da je cisterna br.07135347 došla na željezničku stanicu Rijeku dana 14.IV 1967. g. Sud na osnovi nepornog i dokazima utvrđenog činjeničnog stanja nalazi da ne postoji neposredna uzročna veza između radnje tuženika, odnosno prekoračenja roka isporuke i prekomjernog zadržavanja broda "Doris" u riječkoj luci. Činjenica da je službena osoba tuženoga isključila iz saobraćaja vagon cisternu br.549916, nije neposredni uzrok zadržavanja broda jer je tužitelj na vrijeme ovu cisternu zamijenio drugom cisternom br.585901, pa neposredni